

Gåte om Trotskij-sekretær er løst

En av Trotskij's sekretærer under Norgesoppholdet, Walter Heinz Epe, ble skutt i Sovjetunionen i oktober 1942.

Arkivmaterialet bringer svar på en uoppklart gåte omkring den ene av Leo Trotskij's sekretærer i Norge. Han ble skutt av Sovjets hemmelige politi.

Epe ble værende i Norge da Trotskij ble sendt til Mexico like før jul i 1936 etter 18 måneders opphold her i landet. Han hadde norsk kone, Synnøve Rosendal, selv var han tysker.

Da tyskerne angrep i 1940, flyktet han til Stockholm. Der arbeidet han for å få visum til USA. Da han oppnådde det, bestemte han seg for å reise med tog gjennom Sovjetunionen, slik bl.a. Sigmund Skards familie gjorde. Hans norske venner i Stockholm frarådet ham dette, siden Trotskij i mellomtiden var myrdet i Mexico. Epe fastholdt imidlertid at han sto under amerikansk beskyttelse og at han derfor ikke var i fare.

Han reiste med fly fra Stockholm, såvidt man vet

sommeren 1941. Der forsvant alle spor, bortsett fra en rapport mange år etter krigen om at han skulle være sett i et transittfengsel i Saratov i 1942. Norske forespørslers førte ikke til noe.

I et brev fra MGB, Ministeriet for statens sikkerhet 6. august 1946, stemplet strengt hemmelig, heter det at han og hans kone ble arrestert i Rjasan for kontrarevolusjonær virksomhet i juli 1941. Den 7. oktober 1942 ble han dømt til «VMN», en russisk forkortelse for «lovens strengeste

straff» dvs. døden. Hans kone Synnøve døde i fengsel før dommen ble avsagt, står det. De hadde også et lite barn, Ivar Rosendal Epe, født i 1939. Guttens skjebne er ukjent, slås det lakonisk fast i en tilleggs melding.

Rapporten om Epes dødsdom er sendt til vis utenriksminister V. G. Dekanov, som selv ble henrettet under oppgjøret med Stalin-terroren. Han var kjent som politisjefen Berias mann.

AP 12/15